

Chiu ti 31/5, Th tng Chính ph Nguyn Tn Dng ã phát biu dn khai mc i thoi Shangri-La 2013 ti Singapore. Chúng tôi xin trân trng gii thiu toàn vn bài phát biu ca Th tng.

Xây dng lòng tin chin lc vì hòa bình, hp tác, thnh vng ca châu Á

Tha Ngài Th tng Lý Hin Long,

Tha Tin s Giôn Chip - man,

Tha Quý v và các bn,

Trc ht, tôi xin chân thành cm n ngài Lý Hin Long, Th tng nc ch nhà Singapore, Tin s Giôn Chip-man và Ban T chc i thoi Shangri-La 12 ã mi tôi d và phát biu khai mc din àn quan trng này. Sau 12 nm k t khi ra i, i thoi Shangri-La thc s ã tr thành mt trong nhng din àn i thoi v hp tác an ninh thc cht và hu ích nht khu vc. Tôi tin rng s có mt ca ông o các quan chc Chính ph, các nhà lãnh o quân i, các hc gi có uy tín và toàn th Quý v ti ây th hin s quan tâm, n lc cùng nhau gìn gi hòa bình và an ninh cho khu vc Châu Á - Thái Bình Dng trong mt th gii y bin ng.

Tha Quý v và các bn,

Ngôn ng và cách th hin dù có khác nhau, nhng chc chúng ta u ng ý vi nhau: nu không có lòng tin thì không th thành công, vic càng khó càng cn có nim tin. Vit Nam chúng tôi có câu thành ng “mt lòng tin là mt tt c”. Lòng tin là khi ngun ca mi quan h hu ngh, hp tác; là liu thuc hiu nghim ngn nga nhng toan tính có th gây ra nguy c xung t. Lòng tin cn c nâng niu, vun p không ngng bng nhng hành ng c th, nht quán, phù hp vi chun mc chung và vi thái chân thành.

Trong th k 20, ông Nam Á nói riêng và Châu Á - Thái Bình Dng nói chung vn là chin trng ác lit, b chia r sâu sc trong nhiu thp k. Có th nói c khu vc này luôn cháy bng khát vng hòa bình. Mun có hòa bình, phát trin, thnh vng thì phi tng cng xây dng và cng c lòng tin chin lc. Nói cách khác, chúng

ta cần cùng nhau chung tay xây dựng lòng tin chân thực vì hòa bình, hợp tác, thịnh vượng của Châu Á - Thái Bình Dương. Đó cũng là chính mà tôi muốn chia sẻ vì quý vị và các bạn tại đây hôm nay.

Trước hết, Việt Nam chúng tôi có niềm tin sâu sắc vào tương lai tươi sáng trong hợp tác phát triển của khu vực, nhưng vì xu thế tăng cường cạnh tranh và cạnh tranh - nhất là từ các nước lớn, thì bên cạnh những mặt tích cực cũng tìm thấy những rủi ro tiềm ẩn mà chúng ta cần phải cùng nhau cảnh giác.

Khu vực Châu Á - Thái Bình Dương đang phát triển nhanh chóng và là nơi tập trung ba nền kinh tế lớn nhất thế giới và nhiều nền kinh tế mới nổi. Xu thế hợp tác, liên kết đang tăng lên, ảnh hưởng đang lan tỏa sâu rộng và ngày càng thể hiện là xu thế chủ đạo. Điều này là cơ hội tốt cho chúng ta.

Tuy nhiên, nhìn lại bối cảnh tranh chấp toàn khu vực trong những năm qua, chúng ta cũng không khi nào quên đi những nguy cơ và thách thức ngày càng lớn đối với hòa bình và an ninh.

Cạnh tranh và cạnh tranh vẫn là yếu tố bình thường trong quá trình hợp tác và phát triển. Nhưng nếu sự cạnh tranh và cạnh tranh đó mang những toan tính chỉ cho riêng mình, bất bình đẳng, trái với luật pháp quốc tế, thìu minh bạch thì không thể có lòng tin chân thực, dẫn đến chia rẽ, nghi kỵ và nguy cơ kim chỉ nam lẫn nhau, những tiêu cực thì hòa bình, hợp tác và phát triển.

Những diễn biến khó lường trên bán đảo Triều Tiên; tranh chấp chủ quyền lãnh thổ tại Biển Hoa Đông và Biển Đông đang diễn biến rất phức tạp, đe dọa hòa bình và an ninh khu vực, trước hết là an ninh, an toàn và tự do hàng hải đang gây quan ngại sâu sắc vì cũng đang quốc tế. Điều đó đã có những biểu hiện rõ ràng về sự căng thẳng, những đòi hỏi phi lý, những hành động trái với luật pháp quốc tế, mang tính áp đặt và chính trị cường quyền.

Tôi muốn lưu ý thêm rằng lưu thông trên biển chính là trung tâm và có ý nghĩa ngày càng lớn. Theo nhiều dự báo, sẽ có trên 3/4 khi lưu thông hàng hóa thông mĩ toàn cầu vẫn chuyển biến sang biển và 2/3 số lượng qua Biển Đông. Chính vì vậy hành động thiếu trách nhiệm, gây xung đột làm gián đoạn dòng hàng hóa khổng lồ này và nhiều nền kinh tế không chỉ trong khu vực mà cả thế giới phụ thuộc vào biển Đông.

Trong khi đó, các nguy cơ xung đột tôn giáo, sắc tộc, chủ nghĩa dân tộc cực đoan, ly khai, bạo loạn, khủng bố, an ninh mạng... vẫn hiện hữu. Những thách thức mang tính toàn cầu như biến đổi khí hậu, biến đổi sinh quyển; dịch bệnh; nguồn nước và lợi ích gia các quốc gia thông nguồn, hệ thống các con sông chung... ngày càng trở nên gay gắt.

Có thể nhận thấy những thách thức và nguy cơ xung đột là không thể xem thường. Mối nguy hiểm chúng ta hiểu, nếu xảy ra một lần, nhất là xung đột quân sự, nhìn tương lai thì sẽ không có kẻ thắng người thua - mà tất cả cùng thua. Vì vậy, cần không ngừng, cùng nhau xây dựng và củng cố lòng tin chân thực vì hòa bình, hợp tác, thịnh vượng là lợi ích chung của tất cả chúng ta. Vì Việt Nam chúng tôi, lòng tin chân thực còn có hiệu quả trên hết là sự thật tâm và chân thành.

Thứ hai, xây dựng lòng tin chân thực, cần tuân thủ luật pháp quốc tế, cao trách nhiệm của các quốc gia - nhất là các nước lớn và nâng cao hiệu quả thực thi của các cơ chế hợp tác an ninh khu vực.

Trong lịch sử thế giới, nhiều dân tộc đã phải gánh chịu những mất mát không gì bù đắp được khi là nạn nhân của tham vọng cường quyền, của xung đột, chiến tranh. Trong thế giới hiện nay, Hợp tác Liên hợp quốc, luật pháp quốc tế và các nguyên tắc, chuẩn mực chung đã trở thành giá trị của toàn nhân loại cần phải tôn trọng. Đây cũng là yếu tố tiên quyết xây dựng lòng tin chân thực.

Mỗi quốc gia luôn phải là một thành viên có trách nhiệm đối với hòa bình và an ninh chung. Các quốc gia, dù lớn hay nhỏ cần có quan hệ bình đẳng, tôn trọng lẫn nhau và cao hơn là có lòng tin chân thực vào nhau. Các nước lớn có vai trò và có thể đóng góp nhiều hơn, nhưng cũng có trách nhiệm lớn hơn trong việc tạo dựng và củng cố lòng tin chân thực. Mặt khác, tình hình nói chung cũng như sáng kiến hữu ích không phải thực là của các nước lớn hay nước nhỏ. Nguyên tắc hợp tác, đối thoại bình đẳng, cởi mở trong ASEAN, các diễn đàn do ASEAN khởi xướng và ngay cả thời Shangri-La của chúng ta cũng có hình thành và duy trì trên cơ sở đối thoại.

Tôi hoàn toàn chia sẻ quan điểm của Ngài Xu-xi-lô Bam-bang Dút-ô-dô-nô, Tổng thống Cộng hòa In-ô-nê-xi-a, tại diễn đàn này nhằm ngoài là các nước và nhà có thể gắn kết cùng các nước Lào vào một cấu trúc bền vững khu vực. Tôi cũng ngưỡng mộ ý kiến của Ngài Thủ tướng Sinh-ga-po Lý Hin Long trong bài phát biểu tại Bắc Kinh tháng 9/2012 cho rằng sự hợp tác tin cậy và trách nhiệm giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc sẽ đóng góp tích cực cho lợi ích chung của khu vực. Chúng ta ưu tiên rằng Châu Á - Thái Bình Dương mang cho tất cả các nước trong và ngoài khu vực cùng hợp tác và chia sẻ lợi ích. Tổng lãnh sự Châu Á - Thái Bình Dương đã và sẽ tiếp tục có đóng góp vai trò và sự tương tác của tất cả các quốc gia trong khu vực và cộng đồng, nhất là các nước Lào và các thành viên trong đó không thể thiếu vai trò của ASEAN.

Tôi tin rằng các nước trong khu vực ưu tiên không phân biệt căn cứ chính trị của các nước ngoài khu vực như sự cần thiết để thúc đẩy hợp tác vì hòa bình, thịnh vượng và phát triển. Chúng ta có thể kết nối nhiều hơn vào vai trò của các nước Lào, nhất là Hoa Kỳ và Trung Quốc, hai cường quốc có vai trò và trách nhiệm lớn nhất (tôi xin nhấn mạnh là lớn nhất) và vì tổng lãnh sự quan hệ chính mình cũng như của cả khu vực và cộng đồng. Ưu tiên quan trọng là sự kết nối có hiệu quả của lòng tin chính trị và lòng tin chính trị của cộng đồng thông qua những hành động cụ thể mang tính xây dựng của các quốc gia này.

Chúng ta cần biết rằng vai trò của một nước Trung Hoa đang trỗi dậy mạnh mẽ và của Hoa Kỳ - một cường quốc Thái Bình Dương. Chúng ta trân trọng và ngưỡng mộ Hoa Kỳ và Trung Quốc khi mà các chính trị gia, các viên chức của hai cường quốc này tuân thủ luật pháp quốc tế, tôn trọng các lợi ích của các quốc gia, và đem lại lợi ích cho chính mình, đồng thời đóng góp thiết thực vào hòa bình, thịnh vượng, hợp tác và thịnh vượng chung.

Tôi muốn nhấn mạnh thêm là, các cơ chế hợp tác hiện có trong khu vực như Diễn đàn Khu vực ASEAN (ARF), Hội nghị cấp cao Đông Á (EAS), Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng các nước ASEAN mở rộng (ADMM+)... cũng như thời gian gần đây đã tạo ra nhiều cơ hội mạnh mẽ hợp tác an ninh a-phe-nô và tìm kiếm giải pháp cho những thách thức đang tồn tại. Những cơ chế này nói chung, vẫn còn thiếu - hay ít nhất là chưa - lòng tin chính trị trong việc thực thi các cơ chế. Ưu tiên quan trọng trước hết là phải xây dựng sự tin cậy lẫn nhau trước các thách thức, các tác động và trong tổng hợp tác động trên các lĩnh vực, các tầng lớp, các song phương và đa phương. Một khi có lòng tin chính trị, hiểu quả thực thi của các cơ chế hiện có sẽ được nâng lên và chúng ta có thể linh hoạt, mạnh mẽ hợp tác, tìm kiếm giải pháp vì mọi người, cho dù là đơn giản và khó khăn nhất.

Thay vì nói về hòa bình, thịnh vượng, hợp tác, thịnh vượng của khu vực Châu Á - Thái Bình Dương, chúng ta không thể không nói về một ASEAN ngày thuận, oàn kết và vì vai trò trung tâm trong nhiều cơ chế hợp tác đa phương.

Khó có thể hình dung về một ông Nam Á chia rẽ, xung đột trong Chiến tranh Lạnh có thể trở thành một cường quốc các quốc gia từng nhất trong a-phe-nô và đóng vai trò trung tâm trong cấu trúc an ninh hình thức khu vực như ASEAN ngày nay. Sự tham gia của Việt Nam vào ASEAN năm 1995 ảnh hưởng tích cực phát triển của ASEAN, tiến tới hình thành một *ngôi nhà chung* của tất cả các quốc gia ông Nam Á ủng hộ tên gọi của mình. Thành công của ASEAN là thành quả của quá trình kiên trì xây dựng lòng tin và văn hóa cởi mở, hợp tác cũng như ý thức trách nhiệm chia sẻ văn minh chung giữa các nước ông Nam Á.

ASEAN tự hào là một hình mẫu của nguyên tắc đồng thuận và lòng tin vào nhau trong các quyết định của mình. Đó là nền tảng tạo nên sự bình đẳng giữa các thành viên cho dù là một Indonesia vì dân số gần 1/4 thế giới và một Brunei vì dân số chưa đến ba triệu người. Đó cũng là cơ sở các nước ngoài khu vực gia nhập lòng tin vào ASEAN vì tư cách là "*ngôi trung gian thực tâm*" trong vai trò dẫn dắt nhiều cơ chế hợp tác khu vực.

Vì tất cả cùng chia sẻ lợi ích, không phải "kẻ thù - người bạn", việc mở rộng Cơ chế cấp cao Đông Á (EAS) mời Nga và Hoa Kỳ tham gia, tiến trình ADMM+ đã tiến hành thực hiện tại Việt Nam năm 2010 và thành công của EAS, ARF, ADMM+ những năm tiếp theo đã củng cố hơn nữa nền tảng cho một cấu trúc khu vực vì ASEAN đóng vai trò trung tâm, đem lại niềm tin vào tiến trình hợp tác an ninh a-phe-nô của khu vực này.

Tôi cũng muốn đề cập rằng hợp tác Mi-an-ma như một ví dụ sinh động về kết quả của việc kiên trì tiến triển trên cơ sở xây dựng và củng cố lòng tin, tôn trọng các lợi ích chính đáng của nhau, mở ra một tương lai tươi sáng không chỉ cho Mi-an-ma mà cho cả khu vực chúng ta.

ã có nhng bài hc sâu sc v giá tr nn tng ca nguyên tc ng thun, thng nht ca ASEAN trong vic duy trì quan h bình ng, cùng có li vi các nc i tác và phát huy vai trò ch ng ca ASEAN trong nhng vn chin lc ca khu vc. ASEAN ch mnh và phát huy c vai trò ca mình khi là mt khi oàn kt thng nht. Mt ASEAN thiu thng nht s t ánh mt v th và không có li cho bt c mt ai, k c các nc ASEAN và các nc i tác. Chúng ta cn mt ASEAN oàn kt, vng mnh, hp tác hiu qu vi tt c các nc chung tay vun p hòa bình và thnh vng khu vc, ch không phi là mt ASEAN mà các quc gia thành viên buc phi la chn ng v bên này hay bên kia vì li ích ca riêng mình trong mi quan h vi các nc ln. Trách nhim ca chúng ta là nhân thêm nim tin trong gii quy t các vn , trong tng cng hp tác cùng có li, kt hp hài hòa li ích ca quc gia mình vi li ích ca quc gia khác và ca c khu vc.

Vit Nam cùng các nc ASEAN luôn mong mun các nc - c bit là các nc ln, ng h vai trò trung tâm, nguyên tc ng thun và s oàn kt thng nht ca cng ng ASEAN.

Tr li vn Bin ông, ASEAN và Trung Quc ã cùng nhau vt qua mt chng ng khá dài và cng không ít khó khn ra c Tuyên b v ng x ca các bên trên Bin ông (DOC) ti Hi ngh cp cao ASEAN Phnôm-pênh nm 2002. Nhân k nim 10 nm ký và thc hin DOC, các bên ã thng nht n lc tin ti B quy tc ng x trên Bin ông (COC). ASEAN và Trung Quc cn cao trách nhim, cùng nhau cng c lòng tin chin lc, trc ht là thc hin nghiêm túc DOC, n lc hn na sm có B quy tc ng x (COC) phù hp vi lut pháp quc t, c bit là Công c LHQ v Lut bin 1982 (UNCLOS).

Chúng tôi cho rng, ASEAN và các nc i tác có th cùng nhau xây dng mt c ch kh thi bo m an ninh, an toàn, t do hàng hi trong khu vc. Làm c nh vy s không ch góp phn m bo an ninh, an toàn, t do hàng hi và to iu kin gii quy t các tranh chp, mà còn khng nh nhng nguyên tc c bn trong vic gìn gi hòa bình, tng cng hp tác, phát trin ca th gii ng i.

i vi các vn an ninh phi truyen thng và các thách thc khác – trong ó có an ninh ngun nc trên các dòng sông chung, bng vic xây dng lòng tin chin lc, tng cng hp tác, hài hòa li ích quc gia vi li ích chung, tôi tin rng chúng ta cng s t c nhng thành công, óng góp thit thc vào hòa bình, hp tác, phát trin ca khu vc.

Tha Quý v và các bn,

Trong sut lch s my ngàn nm, Vit Nam ã chu nhiu au thng, mt mát do chin tranh gây ra. Vit Nam luôn khao khát hòa bình và mong mun óng góp vào vic cng c hòa bình, tng cng hu ngh, hp tác phát trin trong khu vc và trên th gii. có mt nn hòa bình thc s và bn vng, thì c lp, ch quy n ca các quc gia dù ln hay nh cn phi c tôn trng; nhng khác bit v li ích, vn hóa... cn c i thoi ci m trên tinh thn xây dng, hiu bit và tôn trng ln nhau.

Chúng ta không quên, nhng cn khép li quá kh hng ti tng lai. Vi truyen thng hòa hiu, Vit Nam luôn mong mun cùng các nc xây dng và cng c lòng tin chin lc vì hòa bình, hp tác, phát trin trên nguyên tc tôn trng c lp, ch quy n, bình ng và cùng có li.

Vit Nam kiên nh nht quán ng li i ngoi c lp, t ch, a phng hóa, a dng hóa; là bn, là i tác tin cy ca tt c các quc gia và là thành viên có trách nhim trong cng ng quc t. Vit Nam không ngng n lc làm sâu sc thêm và xây dng quan h i tác chin lc, i tác hp tác cùng có li vi các quc gia. Chúng tôi mong mun thit lp quan h i tác chin lc vi tt c các nc thành viên thng trc Hi ng Bo an LHQ mt khi nguyên tc c lp ch quy n, không can thip vào công vic ni b ca nhau, tôn trng ln nhau, hp tác bình ng cùng có li c cam kt và nghiêm túc thc hin.

Nhân din àn quan trng này, tôi trân trng thông báo, Vit Nam ã quy t nh tham gia các hot ng gìn gi hòa bình ca Liên Hp quc, trc ht là trong các lnh vc công binh, quân y, quan sát viên quân s.

Chính sách quc phòng ca Vit Nam là hòa bình và t v. Vit Nam không là ng minh quân s ca nc nào và không nc ngoài nào t cn c quân s trên lãnh th Vit Nam. Vit Nam không liên minh vi nc này

chng li nc khác.

Nhng nm qua, vic duy trì tng trng kinh t khá cao ã to iu kin cho Vit Nam tng ngân sách quc phòng mc hp lý. Vic hin i hóa quân i ca Vit Nam ch nhm t v, bo v li ích chính áng ca mình, không nhm vào bt c quc gia nào.

i vi các nguy c và thách thc v an ninh khu vc ang hin hu nh bán o Triu Tiên, Bin Hoa ông, Bin ông... Vit Nam trc sau nh mt kiên trì nguyên tc gii quy t bng bin pháp hòa bình, tuân th lut pháp quc t, tôn trng c lp ch quy n và li ích chính áng ca nhau. Các bên liên quan u phi kim ch, không s dng v lc và e da s dng v lc.

Mt ln na, Vit Nam khng nh tuân th nht quán Tuyên b nguyên tc 6 im ca ASEAN v Bin ông; n lc làm ht sc mình cùng ASEAN và Trung Quc nghiêm túc thc hin DOC và sm t c COC. Là quc gia ven bin, Vit Nam khng nh và bo v quy n, li ích chính áng ca mình theo úng lut pháp quc t, c bit là Công c LHQ v Lut Bin 1982.

Tha Quý v và các bn,

Hòa bình, hp tác và phát trin là li ích, là nguyn vng tha thit, là tng lai chung ca các quc gia, các dân tc. Trên tinh thn ci m ca i thoi Shangri-La, tôi kêu gi tt c chúng ta bng nhng hành ng c th hãy cùng chung tay xây dng và cng c lòng tin chin lc vì mt Châu Á - Thái Bình Dng hòa bình, hp tác, thnh vng.

Xin cm n Quý v và các bn./

(Ngun: chinhphu.vn)